

I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
X
XI
XII



Disputationū Dialecticarum Decima:

QUA
DOCTRINA DE
TESTIMONIO
BREVITER ET DILUCIDE
explicatur,

QUAM
Divino aspirante Numine
Sub presidio

CLARISSIMI DOCTISSIMIQUE
Viri, Dn. HERMANNI HAUSMANNI in
illustri Schola Steinfurtensi Pædagogarchæ &
Logices Professoris publicè discutiendam
proponit

EGBERTUS KEMENER Bentheimensis.

Ad diem 13. Augusti.

M. D. C.



I I I.

collektio Bmonis 44 R.

23.



ILLUSTRI AC GENEROSISSIMO
Domino, Dn. Arnolde, Comiti in Bentheim,
Teclenburg, Steinfurt & Limpurg, Domino in
Rheda, VVevelinckhoven, Alpen & Helffenstein,
Libero Baroni in Lennep, Præfecto hæredita-
rio Archiepiscopatus Colonienfis; Domi-
no ac Meccœnati suo clementissimo

*Hasce theses logici studii primitias
in submissæ observantiæ argumen-
tum dicat & inscribit*

EGBERTUS KEMENER
Respondens.

Theses



Theſes de Teſtimonio.

1.

Argumentum Reale expoſitum eſt haecenus in primis & ortis ; ſequitur quod teſtimoniaſe ſeu pronunſciatiuum appellari poſſe putamus. Vulgò, ſed obſcurè, Inartificiaſe dicitur.

2. Differunt porro ut ſupra meminimus, argumentum Reale & Teſtimoniaſe ſeu teſtimonium, hoc modo. Argumentum Reale eſt cum res rem arguit, cumq; pro argumento aſſumitur ſeu adhibetur res. Sic Paulus juſtificationem hominis coram Deo, explicat & declarat argumentis realibus, cum ait: Ceniſmus hominem gratis juſtificari per fidem in Jeſum Chriſtum, abſq; operibus legis. Sic 1. Johannis 2. v. 5. argumento reali, deſcribitur homo verè diligens Deum: Qui verè ejus dictis parit, ic verè Dei amore perfectò praditus eſt. In eadem Epistoſa cap. 3. v. 7. homo juſtus itidem Reali argumento deſcribitur. Qui juſta facit, juſtus eſt. In his omnibus exemplis adhibentur argumenta realia: In primo, juſtificatione hominis coram Deo, explicatur duobus argumētis realibus, quæ ſunt illius cauſe efficientes: Ea ſunt: gratia divina prima, & fides in Chriſtum ſeu Chriſtianismus, ſecunda cauſa: In ſecundo, homo vero Dei amore praditus, argumento reali, nempe obſervatione mandatorum Chriſti, quod eſt effectum ipſius proprium: In tertio, reale argumentum eſt, juſta facere.

3. Argumentum teſtimoniaſe ſeu pronunſciativum eſt, quando non res pro argumento adhibetur ad declarandum vel probandum, ſed teſtimonium ſeu pronunſciatum vel Dei vel hominis, h e. id, quod de re & ſententia propoſita, vel Deus, vel homo aliquis, teſtatus eſt & pronunſciavit. Ut cum Theologi eandem illam quaſtionem, de gratuita juſtificatione, quâ ſcilicet homo gratis juſtificetur per fidem in Chriſtum, probant, non aliam rem pro argumento adhibentes, ſed ex eo, quod Paulus de hac quaſtione in ſuis Epistoſis pronunſciavit, & ſic ratiocinatur. Paulus in ſuis Epistoſis

¶

is Epistoſis

Et Epistolis divini spiritus instinctu pronuncia vit, & testatus est: Cense-
mus hominem gratis justificari, absq; operibus legis. Ergo certissimum
est, hominem coram Deo ex gratia, per fidem in Christum, & per Chri-
stianismum, non operibus legis, nec per Judaisum justificari.

4. Argumentum testimoniale, quod haud inconcinnè testimonium
appellatur, est argumentum, quod ex auctoritate idonei testis arguit.

5. Hoc argumentum, cum rei veritas subtilius investigatur & inqui-
ritur, hoc est, cum non prius assensus praebeatur, quam agnitæ sint perspe-
ctæq; rationes, per exiguam vim probationis habet.

6. Quare in Philosophicis, infirmum & vile est auctoritatis argu-
mentum. Divinis tamen testimonijs sua apud nos & quidem summa,
sanctaq; constabit auctoritas: quia in divinis & theologis, cum de ve-
ritate rerum, & sententiarum seu dogmatum queritur, obediente fide
credendum est, & fide quidem acquiescente in divina patefactione, &
oraculorum sacrorum veritate propter auctorem Deum: Estq; hæc au-
ctoritas patefacta & perspectæ divina voluntatis, instar omnium rati-
onum.

7. Quare alia est ratio testimoniorum in Philosophia; alia in Theo-
logia.

8. In Philosophia assensum præcedit rationum exquisitio considera-
tioq; Et constans Philosophus assentitur rei, ex suis causis rationibusq;
prius cognita, atq; sententiæ rationibus certis demonstrata; non duci-
tur instar sequacis pecudis, opinionibus hominum, nec alienarum opini-
onum sese mancipium præbet.

9. At in Theologia, contra, assensus & fides præcedunt investigatio-
nem

mem considerationemq; rationum, & oraculis ac pronunciatis divinis.
creditur propter auctorem Deum.

10. Sed hic notandum, quod per testimonia, & pronunciata, quibus
absq; rationum exquisitione & consideratione assensus simpliciter præ-
betur, & fides habetur, ea intelligantur quæ exstant in sacris literis,
& codice Biblico.

11. Nulli præterea homines, quantumvis doctrinâ & auctoritate,
addo etiam sanctitate polientes, nulla hominum concilia, quantumvis
sanctè in speciem ac legitimè congregata, nulla deniq; visibilis Ecclesia,
quantumvis perpetua & universalis, vel constituta, vel promissa, vel
indicata, cuius sententiâ, iudicio & testimonio, in divinorum dogma-
tum dijudicatione standum nobis sit. Et idolomania est ullis scriptis,
ullis testimonijs, præterquam biblicis, ejusmodi auctoritatem tribuere,
& honorem habere, ut absq; rationum inquisitione fides habeatur, &
assensus præbeatur.

12. Nam quemadmodum verè piorum est, in divina veritatis my-
sterijs cognoscendis & intelligendis pro magistro agnoscere solum spi-
ritum sanctum eosq; homines, quos certum est eo spiritu ita fuisse præ-
ditos, ut in rerum divinarum scientia errare non potuerint, qui
sunt, Novi & veteris Testamenti scriptores, nec alij præter ipsos: Sic e-
tiam soli Dei verbo, & testimonijs inde depromptis is honos haben-
dus est, ut sine rationum inquisitione ijs assensum præbeamus.

13. Et hic quidem assensus sacris testimonijs præbetur ab ijs demum,
quibus religio vera de Deo vero iam certa est, quiq; eam iam recepe-
runt & approbarunt, qui principium theologiæ non negant, hoc est, sa-
cræ scripturæ, & verbum Dei non vocant in dubium: hi enim
pronunciatis & oraculis divinis sine rationum exquisitione cre-
dunt.

Ast apud alios qui principium Theologiae nostrae negant, id est, sacram scripturam, & verbum Dei in dubium vocant, ut apud atheos, Epicureos, Ethnicos, Mahometistas, ut ipsa sacra scriptura, quae vera & Christiana religionis unicum principium est, ita etiam testimonia ex ea deprompta, per exiguam vim probationis habent. Quare non solum licitum sed etiam necessarium, quoties aduersus eiusmodi homines pro vera religionis assertionem differitur, aliis etiam principiis veritatem eius demonstrare.

15. Quin etiam apud eos, qui unicum illud religionis principium agnoscunt, nec miram nec alogon, nec absurdum videri debet rationis iudicio percipi, intelligi, doceri, confirmari, & demonstrari ea, quae rationis acumine nunquam excogitata fuissent.

16. Ratio & mens humana suis viribus, suoque acumine, non assequitur mysteria religionis, & regni caelestis sine patefactione divina: At postquam iam patefacta & revelata diuinitus sunt mysteria illa, mens & ratio percipit, intelligit, cognoscit, diiudicat, atque de iis differit, aliosque erudit ac instruit.

17. Nam ratio ad Deum est, ut oculus ad solem. Sol, & quae sub sole sunt, absque luce solis oculis hominum non cernuntur; ita nec res divina, mysteriaque religionis, absque Deo & patefactione divina ratione humana non cernuntur. Jam vero ubi sol illuxit, oculus cernit & discernit, quae non videbat prius. sic Deo sese & res divinas nobis revelante ratio nostra videt, cognoscit, meditat, & approbat ea, quae per se nunquam deprehendisset, nempe verae religionis mysteria. Vide latius Mornaeum in lib. de veritate religionis Christianae, tum in praefatione, tum cap. 5. Item D. Goclen. in probl. logicis part. 2. disp. 55. atque in appendice ad Metaphysicam.

18. Videndum itaque, quatenus, & quo sensu dicatur captivandam esse (ut ita loquar) rationem in cognitione & diiudicatione dogmatum caelestium: Cavendumque, ne illa rationis captivatio sit aloga, & bruta suppressio iudicii intellectus, & oclusio oculi diuinitus ad videndum dati.

19. Captivatio (liceat sic loqui) rationis, adeo cum ratione non pugnat, aut eam in diiudicatione & approbatione dogmatum caelestium
suppri-

supprimit, & exstinguit, ut ipsamet sit rationis, maximè rationabile effectum. Nihil enim aliud est captivare rationem, cum mysteria caelestia, quae viribus rationis humanae investigari non possunt, proponuntur, quam prudenti rationis discursu adhibito, concludere in voluntate & patefactione divina, in Dei sese patefacientis auctoritate acquiescendum: Et proinde si quid à Deo revelatum & propositum fuerit, quod vel impossibile vel absurdum, si ad nostrae rationis iudicium examinetur & revocetur, nobis apparet, cedere Deo, illique tribuere hunc honorem, quod ea, quae vel promittit, vel praecipit, etiamsi nobis impossibilia & inconvenientia videantur, tamen ille quia omnipotens, & infinite bonus & sapiens, nihil quod vel ipsi impossibile, vel non optimum & iustissimum sit, proponat, praecipiat aut promittat. Talis rationis submissio & cessio, cum ratione non pugnat, aut eam evertit, sed proprium & maximè rationabile, uti modo diximus, illius opus est, quia apud nos & animum nostrum concludimus, nobis, qui creatura sumus, cedendum Dei creatoris, qui omnipotens, qui infinite bonus & sapiens, voluntati & imperio, & in illius patefactione acquiescendum esse.

20. Hae est illa non aloga, sed rationabilis rationis captivatio, quae & pronuntiatis sacrae scripturae, & exemplis piorum probari potest. Hanc approbare videtur illud Pauli Animalis homo non percipit illa, quae sunt spiritus Dei. Quorum verborum non alia videtur esse sententia, quam haec. Quae ex revelatione divina (ea autem fit per verbum) agnoscuntur, illa homo natura viribus, & naturalis intelligentiae luce non capit & non intelligit.

21. Exempla captivatae rationis & submissionis in sacris literis illustrata sunt & proponuntur: sic Abraham, pater ille omnium credentium, suo nos exemplo docuit pie sancteque rationem captivare, cum iussus immolare filium Isaacum, in quo tamen illi promissum fuerat semen, cuius auspicio beneficioque felicitatem consequerentur omnes totius terrarum orbis nationes, sic apud animum suum ratiocinatus est. Hoc mandatum Dei etsi pugnat cum illius promissione mihi jam pridem facta; si enim immolare & mactare filium debeo, quomodo dabitur in eo semen illud benedictum? Attamen quia Jehova Domini mei ac Dei mandatum est, & ille

& ille omnipotens, infinite bonus, iustus & verax in servandis promissis, ego illius voluntati parebo & credam, hoc mihi de eo certo pollicens, quod ille, prout verax est, facile inveniet rationem promissa mihi prestandi: Ego in illius voluntate, & immensa bonitate, securus acquiesca. Sic absque dubio pius Patriarcha ratiocinatus suam rationem captivavit: Et de hac captivatione, & rationis submissione loquitur, opinor, Paulus ad Rom. 5. v. 17. 18. & sequentibus usq; ad 20.

22. Non minus illustre rationalis & logicæ submissionis exemplum habemus in Maria virgine: Nam & hæc cum ei ab Angelo annunciretur eventurum id, quod per naturam fieri non posse videbatur, tandem auditis Angeli rationibus acquievit, & rem omnem divinæ voluntati, prudentiæ, & omnipotentia permisit; verbis Angeli ratiocinantis credidit, & rationibus ab illo adductis cessit, inq;gens, Ecce ancilla Domini, fiat mihi sicut dixisti. Hæc captivatio nihil aliud fuit, quam submitio, qua rationi divinæ & divinitus allata submitit sese, & cessit humana.

23. Hæc est pia illa rationis captivatio, prorsus pugnans cum ea, quam hodie quidam insulse & ἀλόγως credunt, qui putant in divinis mysteriis sapere nihil aliud esse, quam omni potestate utendi ratione se abdicare, & obbrutescere, cum ad regnum Christi, ejusq; mysteria cognoscendum acceditur. Hæc perpendenda proponimus iis, qui adeo insaniunt, ut rationem captiverint in obsequium fidei (stultæ & superstitiosæ credulitatis dicere volebam) etiam in iis, quæ contradictionem implicant, quæq; contra manifestam in sacris literis patefactam veritatem ab iis statuuntur. Sed ad rem.

24. Testimonium est divinum vel humanum.

25. Divinum, quod a numine proficiscitur, & divinitus auctore Deo datur.

26. Idq; immediate vel mediate. Immediate, cum Deus ipsemet suo oraculo testimonium reddit. Sic in Paradiso cum primis parentibus locutus, & de sua voluntate testatus est. Sic Deus pater è caelo testatur de filio suo jam baptizato: Hic est filius ille meus dilectus, in quo acquiesco, iplum

psum audite.

27. *Mediatē, cūm per media, de sua voluntate testatur Deus.*

28. *Media illa porio sunt, vel viva, vel prodigia: viva media sunt vel Angeli, vel homines, divina patefactionis organa & voluntatis testes. Sic de Christi cōceptione in utero virginis Maria testatus est Angelus Gabriel, Luc. 1. & Matth. 1. de eiusdem nativitate alij quoq. Angeli testantur Luc. 2. Eodem modo de Christi resurrectione, uemq. ascensione in caelum testati sunt sancti Angeli. Homines divina voluntatis testes sunt, quilibet viri sancti, ut Patriarcha, Propheta & Apostoli, aliq. singulari ratione vocati, & testes veritatis caelestis constituti. Qui cum extra omne controversiam ex instinctu divini spiritus loquantur, illorum pronuntiata & dicta, quibus de Dei voluntate & operibus Dei, & precipue de Christo eiusque officio testantur, inter divina testimonia numerantur & immota veritatis sunt.*

29. *Hic obiter notetur, quod cūm Christianorum sit solum Deus & Spiritus sanctum, cuius instinctu locuti sunt viri sancti, pro magistro in doctrina religionis agnoscere, ut supra meminimus, etiam sola scriptura sacra dicta & pronuntiata vim divinorum testimoniorum habeant, cūm de veritate dogmatum & capitū religionis agitur. Testimonia autē patrū, cūm veritas religionis accuratius, & ex vero principio asserta est, eam vim probationis non habent, nisi quatenus cum scriptura sacra consentiunt.*

30. *Prodigia sunt testimonia sacra, cūm Deus per portenta, & aliarum certarum rerum pronuntia signa de re quapiam testatur. Prodigiolorum varia species sunt, quae in scripturis occurrunt. Huc pertinet sermocinatio a sine Bileami, quae prodigiosē locuta, ipsi testata est de impietate propositi. Huiusmodi est prodigiosa regressio indicis solaris Esai. 36. per quam Deus testatus est, se adhuc quindecim annos additurum ad aetatem Regis Ezechiae. Prodigium etiam fuit stella in oriente à Magis visa, quae testis fuit natum esse Iudaeorum Regem. Matt. 2. Huc pertinent cometa &*

alia

alia portenta, quae in aëre conspiciuntur. Item somnia diuinitus immittas
cujusmodi fuit Nabuchodonosoris, quod Daniel interpretatus est. Item
Iosephi filij Jacob. Portentum fuit & somnium alterius Iosephi mariti
Mariae, Matth. 2. Prodigia fuerunt obscuratio solis, terra motus, scissio
veli templi, disruptio petrarum, quae contigerunt, cum moreretur Chri-
stus.

31. Atq; haec de testimonijs verè diuinis diuinitusq; redditis,
habent etiam Ethnici sua diuina testimonia: verum quia De gentium
Demonia sunt, etiam testimonia illa, quae ab ipsis diuina appellantur, di-
abolica potiùs sunt, cum Diabolum auctorem habeant.

32. Huc pertinent primùm oracula & responsa quae ex deastrorum
idolis Diabolus passim reddebat, ut plurimum obscura & ambigua, qua-
le est illud.

Croesus Halym penetrans magnam pervertet opum vim:

Deinde alia quaeuis Ethnicorum prodigia, auguria, auspicia, omnes
deniq; praedictiones, & responsa vatum, & fatidicorum, augurum, aru-
spicum, ariolorum.

33. Testimonium humanum est, quod humana auctoritatis vi arguis
& hominem auctorem habet.

34. Hujus usus praecipuus est in civilibus & humanis rebus, ubi praeci-
pue fidem ex moribus arguentis hoc argumentum efficit, si prudentia,
virtus, probitas adsuerint.

35. Testimonium humanum est commune vel proprium: commune,
quod communi multorum hominum auctoritate nititur, ut Lex & il-
lustris sententia.

36. Lex est scripta vel non scripta: Diuina vel humana, Naturalis,
gentium vel civilis. Testimonio legis utimur, cum legibus allegatis, asser-
tionem nostram & intentionem stabilimus, idq; ut plurimum fit in ju-
dicio, quandoq; etiam alibi. sic animaduersionem quandoq; mitigan-
dam

dam esse probari potest testimonio hujus legis. Ferè in omnibus judicijs
penalibus etati succurritur & imprudentia. Paulus testimonio legis di-
vine probat ministris Evangelij justam mercedem non detrahendam
esse, cum ait. Bovi trituranti non obturabit os. Cic. in Miloniana & scri-
pta, & non scripta legis testimonio probat licere quandoq; hominem in-
terficere.

37. Illustris sententia testimonium est, cum allegantur dicta sapien-
tum, gnoma, aut proverbia, cujusmodi sunt. Nosce te ipsum. Sustine &
abstine. Nequid nimis. Sponde; praesto est detrimentum. Pares cum pari-
bus facillimè congregantur. Spartam naetus es, hanc exorna. Mali corvè
malum ovum.

38. Et hujusmodi testimonia valent vel ad doctrinae alicuius illustra-
tionem probationem ve, vel ad vitam & mores informandos, & deniq;
ad laudem vel vituperium.

39. Testimonium humanum proprium est quod unius hominis au-
toritate arguit. Tale est illud Salonis ad Cræsum, ab Ovid. his verbis ex-
pressum.

diciq; beatus

Ante obitum nemo supremaq; funera debet.

40. Huc pertinent certorum hominum, qui auctoritate valent, dicta
& pronunciata.

41. Sunt & virorum testimonia, non tantum cum queritur de fun-
do, aut cade, aut istiusmodi negotio aliquo; sed testimonia sunt obligati-
oni, jurisjurandi, confessionis, experientia. Huc igitur primò pertinent de-
positiones, & dicta testium, qui producuntur in judicijs: Deinde hujus
loci sunt obligatio, confessio, libera vel expressa tormentis, experientia,
jusjurandum, his adde & pignora.

42. Recta & legitima testimoniùm usurpatio, consistit in vera & syn-
cera allegatione, in quam qui peccat, dicitur committere crimen falsæ
aut non idoneæ allegationis.

Ba

Allegan-

43. Allegantur porro candidè & sincerè, cum allegantur integrè & non truncatim, cum citantur veri & idonei testes & auctores, cum adducuntur vero, & quem apud auctores habent, sensu, accommodanturq; ad res, de quibus testantur, & quas arguunt.

44. Sicut contra crimen falsa & non idonea allegationis committitur, cum non citantur veri auctores, cum detorquentur à vero & recto sensu, cum accommodantur ad res sententiasve, de quibus non testantur & quas non arguunt.

45. Hic duo notanda sunt: Primò quòd cavenda sit falsa & stulta illa ampliatio & extensio, qua testimonia extenduntur ad ea, quae non concernunt. Sic saepe leges, sic dicta sapientium & pro verbia, sic saepe scripturae testimonia ineptè extenduntur ad ea, de quibus non testantur. Et loquimur hic de ampliatione illa, quae nihil aliud est, quam tum aliorum pronuntiatorum; tum sacrae scripturae dictorum in alios sensus, quam quos ratio disputationis, circumstantiarum observatio, consilium & scopus dicentis, de sig. λογος φωνη αυτης ostendit, detorsio extensioq;.

Philipp in 46. **Rhetoricis** Secundo quòd, licet, omne dictum & effatum sacrum eo loco quo ponitur unum semper certum sensum habeat; tamen quaedam dicta scripturae, diversis locis adhibita, diversum sensum admittunt, & proinde diverso etiam sensu allegari & ad res diversas accommodari possint. Sic multa apud sacros vates predictiones de Christo existant, quae & ad typum & Christum rectè accommodantur. Et proinde, tamen si verè ac propriè, si verba exactè perpendantur in Christo solo effectum suum obtinuerunt; non tamen eventum in ipsis quoq; typis caruerunt, alioqui enim typi esse non potuissent. Quocirca illa, quae de figura & typo dicuntur, licet figurato magis conveniant; ad figuram tamen aliqua ratione (vero sensu historico) accommodari semper possunt.

47. Sic & alia dicta scripturae diversis locis posita diversum habent sensum, ut illud quod de ploratu Rachelis duobus locis ponitur, nempe Jeremia

*Jeremia 31. v. 15 & Matth. 2. v. 18. habet duplicem sensum, & ad duo ac-
commodatur: apud Jeremiam sensu literali ad matronarum Judaica-
rum, quæ super abductis in Babyloniâ liberis suis acerbissimum lu-
ctum fecerunt, planctum; apud Matthæum ad infanticidium Herodi-
anum refertur.*

*48. Ex non idoneo teste vitiosum testimonium, cum teste humano
tribuitur auctoritas divina: Item cum testes sunt infames & vitijs no-
tati: hinc datur in foro terminus ad excipiendum contra personas & di-
cta testium.*

Conclusio doctrinae Argumentorum.

I.

Et jam omnia argumentorum genera, omnes inventionis
locos, & quibus omnes ad cujuslibet thematis, & rei sententi-
æve ad differendum sumptæ dissertationem accommodatæ & i-
doneæ rationes de promi possunt, proposuimus.

2. Suntque hæc veræ illæ logicorum categoriæ, & notionum
logicarum classes & quibus veræ καὶ ἀληθινὰ ῥήματα seu prædicabilia,
hoc est, ea quæ de quacunque re seu themate, qualicunque quæ-
stione comprehenso vel proposito ad ejus vel explicationem
vel demonstrationem, καὶ ἡγορεῖται, id est, prædicari & enunciari
possunt, exprōmuntur.

3. Omnium notionum, quæ quibusvis rebus, quatenus vi
mutuæ affectionis se invicem arguunt, applicari consueverunt
species quæ iam explicatæ sunt.

4. De ratione parandi ex his differendi facultate, nec alijs
præceptis quàm hætenus expositis opus est, nec nos alia ulla
proponemus, nec maximas, ut vocant, à definitionibus diver-
sas dabimus.

5. Nullo modo assentimur ijs qui alijs præceptis naturam &
affectionem argumentorum, alijs verò usum docendum esse

B 3:

consent.

consent. Sunt enim ut omnium artium legitima, sic etiam inventionis logicæ præcepta, tum theoremata in rerum cognitionem deductentia: tum leges practicæ artificiosarum actionū directrices.

6. Si quis igitur est qui leges generales aut maximas minimè fallaces desiderat, is definitiones & distributiones sibi familiares reddat, & ex illis tum naturam & affectiones, tum usum & modum usurpandi argumenta discat: nam uniuscujusque argumenti, vel exegeticè vel apodicticè usurpandi sua definitio lex est. Et secundum eam affectionem argumenta usurpantur, quæ ipsorum definitione comprehenditur & explicatur.

7. Item usus & abusus iisdem & non diversis præceptis traduntur: Inventionis elenchi per eadem præcepta deprehenduntur & refutantur, per quæ & natura & usus illorum docetur.

8. Sic exempli gratia definitio oppositorum, & naturam eorum atque usum demonstrat, & elenchorum refutandorum certissima lex est. Idem sentiendum de reliquis

Prosthemata.

1. Testimonio credimus propter testem, & qualis est testis tale est testimonium.

2. An aliquando in Theologicis disputationibus uti liceat humanis testimonijs? Affir.

3. Utrum quævis dicta sacre scripturæ quadruplicem sensum, literalem, tropologicum, allegoricum & anagogicū admittant? Negamus cum Philippo.

4. An simpliciter plurium testimonia præferri debeant paucorum? Negatur.

5. Nemo idoneus testis in causa propria est.

6. Testimonium rectè dicitur necessarium vel contingens.

7. An inventionis doctrina doceat invenire res, an verò argumenta? Resp. Res, quatenus sunt argumenta.

VERÆ PHILOSOPHIÆ, AC ORTHODOXÆ REL-
igionis Studio Juveni EGPERTO KEMNERO, Amico
suo familiarissimo.

Sumigeros cur terquet equos, circumdatus armis
Horrissonis; cur, signa sequens Mavortia, tractat
Sæui sæua fori, bellator bellua, bella?
Bella? reor capiat funesti ut præmia belli.

Tantaleam cur fauce famem, & jejunia Phineï,
Sythoniasque nives hyemis sub nocte; sub aura
Ignivomas ante ora faces cur sustinet? cur hæc
Bellator? capiat funesti ut præmia belli.
Hinc furibundus adit (nec huic vita ulla putatur
Nescia virtutis) vitæ tremebunda pericla:
Ducat honoratum ut devicto ex hoste triumphum,
Stringat & auratos stellata corona capillos.
Tu quoque sic Adamate, petens Tritonidos arces
Miles, & intonsi montis fastigia, lustra
Lustrans, saxa sequens, remaneans; quid? mille labores
Cur sis? intrepidus quid Palladis arva? quid arma?
Arma? reor tua laus, tua nomina, litora, sidus
Tangat, & insignis spaciolo splendeat orbe.
Fauce famem cur? ore sitim? quid frigora & æstus
Icarios, ubi hiulca siti canis æstifer arva
Findit; ubi fontes Boreas captavit opacos?
Prò superum, nihil est nisi non habitabile cœlum.
Hæc? reor insigni cultam ut diademate frontem
Attollas, folia atque tegant tua tempora palma,
Palma, quæ variata nitet cum floribus Hyblæ.
Hinc sitiens pugnam, prædam, moriturus in hostes
Irruis in medios: clamosa est turba Sophistæ.
Afflictus, non victus adesseritatus Achilles
Læsus, læsus adest, & ad hostica castra recurrit.
Scilicet egregius sudor, memorandaque virtus,

Virtus

Virtus, in somni quæ conquisita labore est.
Quid multis? et statura canunt hæc oralia cunctiss
Prælia militiam; quid in aggere miles, in armis.
Vulnera testantur. Fac ergo ut tramite pergas
Currere cordatus, jaculis præinctus, & arcu
Morsarum, faustum sic complens nominis omen.
Scis καμν Kamenere vocet quid lingua? Laboro:
Quippe labor, studium, finis, non pugna coronant.

*Amoris ergo scribebat
Abrahamus Heroldus Dresdensis.
Misnicus.*

Finis.



Be 231.

8

Db.

ULB Halle 3
002 690 756



56.

VD77








LXV

Disputationū Dialecticarum Decima:
QUA
DOCTRINA DE
TESTIMONIO
BREVITER ET DILUCIDE
explicatur,
QUAM
Divino aspirante Numine
Sub praesidio
CLARISSIMI DOCTISSIMIQUE
Viri, Dn. HERMANNI HAUSMANNI in
illustri Schola Steinfurtensi Pædagogarchæ &
Logices Professoris publicè discutiendam
proponit
EGBERTUS KEMENER Bentheimensis.
Ad diem 13. Augusti.

M. D. C.  III.

Johann B. monis 44 R.

23.